

E l ő t e r j e s z t é s

Tárgy: Tájékoztató a környezet állapotáról és a város környezetvédelmi helyzetéről

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kt.) 46.§ (1) bekezdés e) pontjában és az 51.§ (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, mi szerint a helyi önkormányzat elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékeségi területén és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot.

A hivatkozott törvény hatálybalépése óta önkormányzatunk e tárgyban a törvényből adódó nyilvánosság előtti közzétételi kötelezettségét minden évben teljesítette.

Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselő-testülete 191/2002.(V.9.) Kth. számú határozatával jóváhagyta Sárbogárd Város Települési Környezetvédelmi Programját, mely programot annak idején hivatalunk műszaki osztályának munkatársai állították össze.

A 2019. évhez viszonyítva (2020. évben) a jelen előterjesztéssel azonos tárgyú napirendi pont keretében adott tájékoztató óta a környezetvédelem területén jelentősebb változásokról nem tudunk számot adni, de a jogszabályi és anyagi lehetőségeinkhez mérten minden esetben megtettük a szükséges intézkedéseket.

A korábbi évek gyakorlatának megfelelően a környezetvédelmi programot (annak terjedelme miatt) az előterjesztéshez nem csatolom, az Sárbogárd város honlapján (www.sarbogard.hu) valamennyi érdekelt és érdeklődő számára elérhető vagy munkaidőben Bencze Istvántól a Sárbogárdi Polgármesteri Hivatal Műszaki Osztálya dolgozójától a 06-25/520-260-as telefonszámon lehet érdeklődni, akivel a programmal és az előterjesztésben foglaltakkal kapcsolatosan felmerülő kérdések egyeztetésére is lehetőség nyílik.

A Kt. rendelkezései és az ahhoz kapcsolódó jogszabályok a programunk jóváhagyása óta többször és olymértékben módosultak, hogy a Települési Környezetvédelmi Programunk hatályos jogszabályi követelményeknek való megfelelése, a települési környezetvédelmi célú fejlesztések érdekében a jövőben a program elkészítésére jogosult, megfelelő referenciával rendelkező szakkég „megbízása útján” aktuális, új programot kell készíttetni, mely információink szerint nem csekély mértékű anyagi megterheléssel jár.

Korszerűsített környezetvédelmi programmal nem rendelkezünk ugyan (az új program elkészíttetése mindeddig forráshiány miatt maradt el), de mindezek ellenére a beszámolókat a hatályos jogszabályi követelményeknek megfelelően készítettük el.

A környezetvédelmével kapcsolatos jogszabályok előírják, hogy a tájékoztatóban (lehetőség szerint) az egyes környezeti elemek minőségéről, állapotáról külön-külön is szót kell ejteni.

Általános rész:

Sárbogárd határát Kelet felől merev szerkezeti vonal mentén kiemelt löszplató zárja le, mely 20-30 méter magas, lankás eróziós-deráziós (víz, csapadék által koptatott és gravitációs

marásos, lejtőformálódott) lejtővel emelkedik ki a löszös üledékekkel fedett hordalékkúp felszínéből.

Különösen a lefolyástalan löszvölgyek, így a Bolondvári-völgy is (amely a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 22. § és 23.§-ában foglaltak alapján a törvény erejénél fogva országos oltalom alatt áll) és a tanúhegyek adnak élénk jelleget a löszplátónak.

A város határa Nyugat felé a Sárvíz-völgy, átlagosan 4 km széles felszínére terjed ki, mely alacsony és magas ártérre tagozódik. A magas ártérrel Kelet felől 3-6 km széles jégkorszakbeli hordalékkúp szegélyezi. A hordalékkúpot az Ős sárvíz építette, anyaga kavicsos, iszapos folyóvízi homok, melyet változó vastagságú, lejtőleöblítéssel áttelepített löszös üledék takar.

A változatos domborzat-típusokból álló városhatár a kiemelt löszplató kivételével vízben gazdagnak mondható. Talajvíz bőséggel a Sárvíz-völgy lapálya tűnik ki, de a lesüllyedt hordalékkúp anyaga is jó víztározó. A város É-i határa a Lóki-dombokig, D-i határa a Rétszilasi-laposra terjed ki, amely sík, viszonylag mély fekvésű terület, átmosott homokos, löszös, agyagos üledékekkel kitöltött jégkorszak végi lapos „süllyedék”.

Lefolyástalan és rossz lefolyású vizenyős mélyedésekkel és szikes laposokkal „behintett” felszíne napjainkban is süllyed.

E rövid földrajzi, geológiai, vízföldtani és domborzati jellemzők ismertetője sok mindenre választ adhat, de legfőbbképpen arra, hogy településünkön, annak túlnyomó területét tekintve mért is állandó jelenség a magas talajvíz szint. (Az „Általános rész” fejezetben foglalt közigazgatási területünkre vonatkozó földrajzi ismertető megegyezik a 2018. május 11-i képviselő-testületi ülés anyagában szereplő ismertetővel.)

Ivóvíz minőség biztosítása:

Az egészségesebb ivóvíz biztosítása céljából Pusztægres és Sárhatvan településeket érintően a vízminőség javító program keretében, KEHOP-2.1.3-15-2016-00017 EU-s pályázati vízminőség javítását célzó pályázati forrásból Pusztægres, Sárhatvan települések vízminőség javító technológia tervdokumentációja (engedélyezési, kiviteli és megvalósíthatósági terv szinten) elkészült.

A jogerős vízjogi létesítési engedélyek érvényességi ideje lejárt, ezért az engedélyek hatályának módosítását megkértük az általunk meghatalmazott és a projektben a Vállalkozóként megnevezett WAPPtech Környezettechnológiai Kft. (1188 Budapest, Csörgőfa u. 2/D) által készített módosított tervek alapján a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Hatósági Osztályától, mint vízvédelmi hatóságtól. Jelenleg is érvényes, végleges vízjogi létesítési engedéllyel rendelkezünk.

A vízvédelmi hatóság részéről előírt követelményeknek megfelelően a közmű-üzemeltetői és egyéb hozzájárulásokat korábban már beszereztük.

Az időközben végrehajtott minimális tervmódosítások jóváhagyásával egyidőben Sárbogárd Város Önkormányzata, mint a konzorciumi tag és a Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft. (a továbbiakban: NFP), mint a Konzorcium vezetője között korábban Konzorciumi Együttműködési Megállapodás jött létre. A Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program keretében a KEHOP-2.1.3. azonosítószámú felhívásra támogatási kérelmet nyújtottunk be, a pályázatunkat nyertesként hirdették ki.

A támogatási szerződés megkötésre került. Az NFP vezetésével a megvalósítási folyamat elkezdődött.

Az elmúlt évben 2020. március 31-ig az NFP (a vízjogi engedély érvényességi idejének lejártá előtt) az engedély érvényességi idejének meghosszabbítását kérte az eljáró

Vízügyi Hatóságnál, mely hatóság az ügyben meghozott határozatával mind a kettő település esetében az **engedély érvényességi idejét 2024. március 31. napjában** állapította meg.

Sárhatvanon a jelenleg üzemelő ivóvíz bázis mellé az ivóvízminőség javító program keretében betervezésre került egy új mélyfúrású kút, így a megvalósítást követően a településen már biztosítva lesz a tartalék vízbázis is.

Az NFP legutóbbi Projekt Státusz jelentése szerint a projekt megvalósítása már 2016. év március 17-én megkezdődött és a fizikai befejezésének határideje 2020. május 31-e volt (lett volna). Önkormányzatunkon kívül álló okok miatt a kettő településen a tervezett fejlesztés még nem valósult meg.

A fejlesztéssel érintett kettő településen túl is, a közigazgatási területünkön közüzemi ivóvízbázisokból nyert víz és a közüzemi hálózatról fogyasztásra vételezett víz „ivóvíz” minőségűnek való megfelelésségéért - melyet a Fejér Megyei Kormányhivatal Dunaujvárosi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya külön jogszabályokban előírtak alapján folyamatosan ellenőriz - a közüzemi szolgáltató, a Fejérvíz Zrt. felelősséggel tartozik. Az „ÁNTSZ” észrevételei alapján a Fejérvíz Zrt. minden esetben megtette a szükséges intézkedést.

A talaj, a felszíni vizek, a felszín alatti talaj - és rétegvizek védelméül szolgálnak a felhagyott hulladéklerakó, a működő hulladéklerakó és az egyéb környezeti veszélyeztetés kockázatát rejtő tevékenységek telephelyei közelében kiépített megfigyelő kutak, a monitoring rendszerek, illetve azok meghatározott idejű üzemeltetése.

Szennyvízkezelés, tisztítás:

Sárbogárd Város azon területén, ahol a közüzemi szennyvízhálózatra való rákötés biztosított, illetve ahol az adott ingatlan előtt a szennyvíz gerincevezeték kiépítésre került, lakóház vagy egyéb építmény építése, valamint az építmények korszerűsítése - amely következtében szennyvíz bebecsátóvá válik - az építési engedélyezési eljárás során csak a hálózatra történő rákötéssel engedélyezhető.

A közüzemi szolgáltatással ellátott területen jó eredményt értünk el a szennyvízderítők megszüntetésével a talaj, növény, felszíni és felszín közeli vizek és a levegő védelme területén, hiszen a víziközmű-szolgáltatással, a talajterhelési díj mértékével kapcsolatos jogszabályi változások miatt, mert a közműhálózat ütemezett (szennyvízhálózat bővítés I. – III. ütem) bővítéseit követően felgyorsult és erősödött az ingatlanokról a közüzemi szennyvízgerincre való rákötési hajlandóság.

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény alapján az esetben, ahol a közműves ivóvíz és a közműves szennyvízelvezetés műszakilag rendelkezésre áll és az ingatlan tulajdonosa annak igénybevételi kötelezettségét nem teljesítette egy éven belül, 2013. év július 15-e óta a megyei kormányhivatal területileg illetékes járási hivatala kötelezheti az ingatlan tulajdonost a közüzemi-rendszerre való rákötésre.

Ezen ingatlanok számának mutatójaként szolgál az a tény, hogy amíg a korábbi években, átlagosan mintegy 2.000.000,- Ft – 3.000.000,- Ft talajterhelési díj bevételt terveztünk évente, az elmúlt évben ez a mutató ténylegesen már csak 1.997.000,- Ft összegre alakult.

2016. évben Alap Község Önkormányzat Képviselő-testülete és Sárszentágota Önkormányzat Képviselő-testülete döntésével jelezte azon igényét, hogy a településeken keletkező kommunális szennyvizet a sárbogárdi közüzemi rendszerre tervezik „csatlakoztatni”, illetve azok ártalmatlanítása céljából a sárbogárdi szennyvíztisztító telepen kezelteni.

Sárbogárd központi részén (Sárbogárd, Alsótöbörzsök, Sárszentmiklós) 2005. évben a Sárbogárd-Sárszentmiklós szennyvízhálózat bővítés III. ütemével befejeződött a szennyvízhálózat építés, mellyel párhuzamosan a korábbi egyenként 750 m³/nap tisztító kapacitású, 2 db TABSZ rendszerű biológiai szennyvíztisztító műtárgy átalakításával, felújításával, kapacitásának növelésével megvalósult a tisztító műtárgyak együttesen már napi 2250 m³ szennyvíz tisztítására alkalmas szennyvíztisztító telep beüzemelése.

A Fejérvíz Zrt. szakmai véleménye alapján Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselő-testülete 106/2016. (VI. 10.) határozatával úgy döntött, hogy a kettő település kérelmének helyt adva a települések szennyvizét úgy tudjuk fogadni, hogy a „Sárbogárd központú szennyvízelvezetési agglomeráció” előkészítésével és a megvalósításával járó valamennyi járulékos költséget a csatlakozó településeknek kell viselni.

A Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Közép-dunántúli Területi Vízgazdálkodási Tanács Fejér Megyei Szakmai Bizottsága 2017. február 9-i ülésén elvégezte Alap és Sárszentágota községekre vonatkozóan a „Sárbogárdi szennyvízelvezetési agglomeráció bővítése” című tervdokumentáció felülvizsgálatát, véleményezését.

A Belügyminisztérium Közfoglalkoztatási és Vízügy Helyettes Államtitkára a BM/ 6780-2/2018 számú átiratában közölte, hogy jóváhagyta a „Sárbogárdi szennyvízelvezetési agglomeráció Alap és Sárszentágota településekkel történő bővítésére vonatkozó felülvizsgálati kérelmét, a csatornahálózati és szállítóvezeték fejlesztési, valamint az iszapvonal kialakítása miatt Sárbogárd telepfejlesztési igény megjelölésével. A KEHOP források felhasználására vonatkozó záró előírások miatt külön vizsgálat szükséges a szállítóvezeték, a csatornahálózat és a telepfejlesztési beruházás vonatkozásában, a következő EU támogatási időszak forrásainak megnyitására vonatkozóan.”

A Helyettes Államtitkár Úr közlése óta az ügy jelenlegi állásáról nincs információnk.

A szennyvíztisztító telepről elfolyó tisztított szennyvíz befogadója a Nádor csatorna. A tisztított szennyvíz minőségét, valamint a Sárvíz-Nádor csatorna vízminőségét a kezelői feladatokat ellátó KDT-i Vízügyi Igazgatóság folyamatosan ellenőrzi a csatorna vízből feltöltendő halastavak, egyéb élő vízfolyások és a vízfolyásokkal érintett terület növény és állatvilágának védelme érdekében, így az emberi egészség védelme érdekében is.

A közüzemi szennyvíz vezetékkel el nem látott területen, vagy ahol a gerincvezeték kiépült ugyan, de arra műszaki okok miatt az ingatlanról a kommunális szennyvízvezeték nem lehet rácsatlakoztatni, a derítőkben, zárt szennyvíztárolóban és egyéb közműpótló berendezésben összegyűlt háztartási szennyvizet további kezelését Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselő-testületének a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatásról szóló 16/2013. (III. 13.) önkormányzati rendeletében előírtaknak megfelelően kell megoldani.

A fenti kötelező közszolgáltatás ellátására Sárbogárd Város Önkormányzata helyi vállalkozóval kötött szerződést, mely közszolgáltatás teljesítésével kapcsolatosan tájékoztató évente egy esetben önálló napirendi pontként előterjesztésre kerül a Tisztelt Képviselő-testület elé.

Csapadékvíz - belvíz elleni védekezés, felszíni vizek, vízfolyások védelme:

Önkormányzati kezelésben lévő főbb vízfolyások a Keleti csatorna, a Tinódi árok belterületi szakasza, a Tanyai árok alsó szakasza, a T1-es árok, a Szőlők alatti árok, az

Útmenti árok, a Mindszenti árok, a Rétszilasi árok (vízjogi üzemelési engedéllyel rendelkezik).

Állami kezelésű főbb vízfolyások: a Töbörzsöki árok, a Tinódi árok külterületi szakasza, Alap-Cecei vízfolyás, Kolozsvári csatorna, Hardi-ér, Tanyai árok felső szakasza, Körtvélyesi-árok, Nádor csatorna és a Malom csatorna.

Sárbogárd – Sárszentmiklós – Alsótöbörzsök – Rétszilas városrészeket érintően a VIZITERV –Alba Kft. elkészítette a belterületi vízrendezés megoldására a vízjogi engedélyezési tervet még a 2010. évi önkormányzati választások előtti ciklusban.

2008. évben jogerőssé vált vízjogi létesítési engedély érvényességi idejét már több esetben meg kellett hosszabbítani és a korábbi engedélyt minimális műszaki változtatások miatt módosítani.

A belvízrendezési terv alapján városunk központi részének (helyesebben a pénzügyi lehetőségekhez és pályázati lehetőségekhez mérten) csak a „központ” egy részének és a Tinódi u. egy részének belvízrendezésére és a vízelvezető rendszer vasút alatti átvezetésére - az átfolyás, a vízátvezető képesség kapacitásának növelése céljából - pályázatot nyújtottunk be. Az elnyert pályázati összegből a fenti munkálatok megvalósultak.

A pályázati kiírások alapján a Területi Operatív Program keretében a belterületi felszíni vízrendezést érintően további pályázatot nyújtottunk be, mely pályázat a TOP-2.1.3-15-FE1-2016-00015 számú pályázati azonosítóval szintén nyertes pályázatként került kihirdetésre.

2018. évben az elnyert pályázati forrásból a Sárbogárd, Kinizsi u., Vágóhid u., Tinódi u. K-i oldala, Berzsényi u., Radnóti u., Posta u., Kereszt u. (1 – 35 házsámig), illetve a Kereszt u. (24 – 52 házsámig) utcákat, valamint a 2706 – 2011 hrsz-ú belterületi és 013 hrsz-ú külterületi ingatlanokat érintő vízrendezés valósul meg a Szegletkő Generál Kft kivitelezésében.

2020. évben belvíz elvezetés területén fejlesztések nem voltak. Ez évben nyújtottunk be pályázatot a Sárszentmiklós, Tisza u. (Papföld) úgynevezett Raffai köztől a Homok sorig terjedő szakasz belvízelvezető rendszer korszerűsítésére meglévő vízjogi létesítési engedély alapján. A kivitelezés várhatóan 2022. évben valósul meg nyertes pályázat esetén.

A korszerű elemekkel kiépített árok szakaszok nem csak az ingatlanok védelméül szolgálnak a csapadékos időjárás során (bár a csapadékelvezetés a legfontosabb funkciója a vízelvezetőknek), hanem mindenkor pozitív hatással vannak a településünk városképi megjelenésére is.

A belterületi vízelvezetők folyamatos tisztántartására a lakosságot próbáljuk felhívásokkal ösztönözni, valamint a közcélú munkaerővel oldjuk meg a kezelésünkben lévő árkok tisztítását. A településeink csapadékvíz, illetve belvíz elleni védelmének sikere nem csak a belterületi vízelvezető árkok és csatornák megfelelő állapotában rejlik, hanem az is fontos, hogy a belterületi vízelvezető rendszereinkből a befogadó árkok, csatornák is megfelelően működjenek folyamatosan a funkciójuknak.

Az elmúlt évben a belterületi vízfolyások, fő vízelvezető árkok, csatornák tisztítását „Start” közcélú munkaprogram keretében, közcélú munkaerővel végeztettük el. Sajnos a közcélú munkaprogram keretében alkalmazható foglalkoztatottak száma ez évben már igen alacsony, így a továbbiakban már veszélyeztetettnek látjuk a belvíz elleni védekezés feltételeinek 100%-osan történő megteremtését. A belterületi levezetőkön túlmenően a fogadó külterületi árkok számottevő részét is kaszálnunk kellett, illetve azok medertisztítását is el kellett végeznünk.

Befejeződött a Séd-Sárvíz Malomcsatorna (sokak által még Malomkanálisként ismert) egy szakaszának komplex vízrendezése, mely során a mederhez tartozó műtárgyak felújításra kerültek, továbbá a folyásfenék iszaptalanítását és a parti sáv profilozását is elvégezték.

Ez városunk számára is kedvező, mert a munkálatok következtében a Malomcsatorna már most tisztább és nagyobb vízhozammal rendelkezik, illetve szükség esetén a nagyobb befogadó kapacitásával és a gyorsabb vízvezetési képességével, védekezési célra is igénybe lehet venni közigazgatási területünkön Pusztægres, Őrspusztá, Sárhatvan, Nagyhöröcsök településeket érintően.

A „kanális” két oldalán húzódó szántó és a gyep, rét, legelő művelési ágú földrészletek nagyobb csapadék esetén szükségessé váló víztelenítése is megoldható a Malomkanális igénybevételével.

A Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség 82296/2012. iktatószámú határozatával kötelezte kármentesítési műszaki beavatkozás elvégzésére 2015. év június 30-i határidő megjelölésével a NITROKÉMIA Környezetvédelmi Tanácsadó és Szolgáltató Zrt.-t a Séd-Nádor Vízfolyás III. szakaszára vonatkozóan, mely szakasz egy része érinti közigazgatási területünket is.

A kötelezett Zrt. arra való hivatkozással kérte a teljesítési határidő módosítását, hogy a Zrt. és a kivitelezést végző „Sárvíz-Nádor 2014 Konzorcium” között létrejött vállalás szerződésének teljesítési határideje 2019. június 18-a.

A Fejér Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya a kötelezett kérelmének helyt adva a kármentesítő műszaki beavatkozás teljesítési határidejét 2019. június 18-ára módosította, egyben kezdeményezte az illetékes Földhivatalnál az érintett ingatlanok esetében a tartós környezetkárosodás tényének tulajdoni lapra történő bejegyzését, mivel a módosított határidő meghaladja a részletes tényfeltárási záródokumentációt elfogadó határozat jogerőre emelkedésétől számított öt évet.

A kármentesítő beavatkozás munkálatai megkezdődtek, a Sárvíz-Nádor 2014. Konzorcium szakembereivel folyamatos a kapcsolattartás és az érintett lakosságot a kivitelező részéről összeállított tájékoztatók kifüggesztésével értesítjük. A Környezetvédelmi Hatóság a Nitrokémia Zrt. ismételt kérelmére a kármentesítő műszaki beavatkozások határidejét az elmúlt évben az FE-08/KTF/5196-11/2019. iktatószámú határozatával 2023. december 31-ére módosította.

Minden évben a jogszabályi előírásoknak megfelelően a „várható” őszi csapadékos időjárási viszonyok beállta előtt mindenkor felmérjük az ár- és belvízvédelmi rendszereink állapotát és az esetleges védekezéshez szükséges eszközeink mennyiségét és a hiányosságok esetén a tőlünk telhető, szükséges beavatkozást elvégezzük. A felmérésről, a felülvizsgálatról, illetve annak eredményéről jegyzőkönyvet veszünk fel és azt megküldjük a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság (8000 Székesfehérvár, Balatoni út 6.) részére.

Zaj – és rezgésvédelem:

Zaj- és rezgésvédelmi ügyekben ellátjuk az első fokú hatósági jogkört a 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet alapján, a rendelettel a település jegyzője hatáskörébe utalt ügyekben.

Városunkban és városrészeinken nem a munkahelyek (ipar, üzemek stb.) a legfőbb felelősei a kibocsátott gázok, zaj- és rezgés hatásoknak.

A 63-as számú főközlekedési út Sárbogárdot átszelő belterületi szakaszán áthaladó személy- és teher gépjármű forgalom játszik nagy szerepet, a környezetet terhelő hatások tekintetében (levegőszennyezés, zajhatás).

A megoldást részben az állami beruházásban már több évtizede tervezett és ígérgetett, a 63-as út Sárbogárdot elkerülő szakaszának megépítése jelentené, de az M8-as gyorsforgalmú út

(mely a közel múltban ismét felszínre került a következő évek nemzetgazdaságilag kiemelt beruházásai között) eredeti nyomvonal tervei alapján történő kivitelezése is sokat javítana a városunkat átszelő főút forgalmának negatív hatásain.

2011. év óta a - víziközmű szolgáltatással kapcsolatos bérleti díj terhére és a közüzemi szolgáltató saját fejlesztési pénzeszközeivel - megfelelő típusú szennyvíz aknafedelek beépítésével próbáljuk a cserére szorult szennyvíz aknák fedelei által okozott zajhatást csökkenteni.

A Kt. 2020. év július 1-től hatályos 48/E. § b) pontja alapján a települési környezetvédelmi programnak tartalmaznia kell a zaj és rezgés elleni védelemmel, valamint a stratégiai zajtérképekre épülő intézkedési tervekkel kapcsolatos feladatokat és előírásokat is, ezért Sárbogárd Város Települési Környezetvédelmi Programja 2020. évben kiegészítésre került a program 1. mellékletével.

Az 1. melléklethez szükséges dokumentációt „Fő közlekedési létesítmények stratégiai zajtérképezése és intézkedési terv” címmel a hatályos jogszabályi követelményeknek megfelelően a KTI Közlekedéstudományi Intézete Nonprofit Kft. Közlekedésinformatikai és - Környezeti Igazgatóság Közlekedésinformatikai Központja (1119 Budapest, Thán Károly u. 3-5.) (a továbbiakban: KTI Nonprofit Kft.) készítette.

A dokumentációt a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló 2002/49/EK irányelvben, valamint az irányelvet a hazai jogrendbe átültető 280/2004. (X. 20.) Korm. rendeletben és a 25/2004. (XII. 20.) KvVM rendeletben foglaltak szerint állította össze a KTI Nonprofit Kft. és a szakmai és társadalmi egyeztetést követően a dokumentáció a Környezetvédelmi Hatóság által jóváhagyásra került.

Levegőtisztaság védelme:

Az előző fejezetben említett, tervezett állami beruházások megvalósítása nélkül a gépjárművek által kibocsátott füstgázok kellemetlen hatásait nem tudjuk csökkenteni.

Az önkormányzatunk tulajdonát képező Sárbogárd, József A. 15. szám és a Sárbogárd, Hősök tere 2 szám alatti hőközpontnál (melyeket az ENGIE Sárbogárdi Távhőszolgáltató Kft. 1191 Budapest, Üllői út 206. B. ép. II. lház. II. em. üzemeltet) a számítások alapján - a környezetvédelmi engedélyben meghatározottak szerint - a megengedett értékhatar alatti a szennyező anyag kibocsátás.

A távhőtermelői és távhőszolgáltatói környezetvédelmi engedélyt további 5 évre szólóan a környezetvédelmi hatóságtól a Szolgáltató megkapta.

A távhőszolgáltatással kapcsolatos bérleti díj terhére és a „nyereséghatáron felüli” bevételből a Szolgáltató a jogszabály szerint előírtak szerint, az általa felajánlott támogatásból, valamint a Szolgáltató által megelőlegezett forrásból 2013. évben megvalósult a Sárbogárd, Hősök tere 2. szám alatti hőközpontnál kivitelezett rekonstrukció költségét, továbbá a távhő és használati melegvíz hálózaton, az elkorrodált és perforálódott vezetékek (prioritás szerinti) cseréje valósult meg. Az önkormányzatunkat terhelő (megelőlegezett költséget) a Szolgáltató részére már megfizettük. A Szolgáltató tájékoztatása alapján a beépített új kazánok és az új épületgépészeti elemeknek köszönhetően a korábbtól számottevően jobb hatásfokkal történik a távhő - és használati melegvíz előállítás és nem elhanyagolható az sem, hogy a káros égéstermékek kibocsátása továbbra is csökkent. 2017. évben a József A. u. 15. szám alatti hőközpontnál a 2 db nagyteljesítményű gázkazán füstcsöveinek soron kívüli cseréjét kellett

megoldani, melynek költségeit a Szolgáltató megelőlegezte a 2018. évi és a 2019. évi bérleti díj terhére. A kiviteli költségeket pénzügyileg már realizáltuk.

-A legfeljebb 500 kW névleges bemenő hőteljesítményű, háztartási és közintézmény tüzelőberendezés forrásával,

-a legfeljebb 140 kW névleges bemenő hőteljesítményű, nem az előző bekezdés szerinti kizárólag füstgázt kibocsátó tüzelőberendezés forrásával,

-az egy háztartásban élő személy (ek) mindennapi szükségleteinek kielégítésére, otthona fenntartására szolgáló tevékenység és az ahhoz használt berendezés forrásával,

-a nem gazdasági tevékenység keretében végzett tevékenység okozta bűzterheléssel, és

-a nem gazdasági tevékenység keretében működő diffúz légszennyező forrással kapcsolatos levegőtisztaság-védelmi hatósági ügyben első fokon 2013. év január 1-től a kormányhivatal járási hivatala jár el. A tűz elleni védekezés, a levegőtisztaság védelme, valamint az ingatlanok használatának avar és kerti hulladék nyílttéri égetésével történő zavarásának csökkentése érdekében, Önkormányzatunk megalkotta az „Avar és kerti hulladékok nyílttéri égetéséről” szóló 22/2007. (V. 15.) önkormányzati rendeletet. A 2015. április 10-i ülésén fogadta el a képviselő-testület az azonos tárgyú 9/2015. (IV. 23.) önkormányzati új rendeletet, a korábbi rendelet hatályon kívül helyezése mellett. 2015. év március 5-én az 54/2014. (XII. 5.) BM rendelettel (a továbbiakban: BM rendelet) hatályba lépett az új Országos Tűzvédelmi Szabályzat (OTSZ), mely a korábbihoz képest szigorúbb feltételekkel szabályozta a növények, növényi hulladékok nyílttéri égetését. Az új OTSZ értelmében a helyi rendeletünk már csak belterületi ingatlanokra vonatkozhatott. A jogszabályi változások miatt Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselő-testületének hatáskörében eljáró Sárbogárd Város Polgármestere a 24/2020. (XI. 9.) önkormányzati rendeletével 2021. január 1-i hatállyal hatályon kívül helyezte Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselő-testületének az avar és kerti hulladékok nyílttéri égetéséről szóló önkormányzati rendeletét. A koronavírus okozta veszélyhelyzetre tekintettel megalkotott magasabb szintű jogszabályok alapján Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselő-testületének jogkörében eljáró Sárbogárd Város Polgármestere 12/2021. (III. 9.) önkormányzati rendeletével ismét lehetőség nyílt közigazgatási területünkön az avar és kerti hulladékok nyílttéri égetésére 2021. év május 22-e napjáig.

A levegővédelmi Hatósággal és a Tűzvédelmi Hatósággal fennálló kapcsolattartás révén értesültünk arról, hogy 2020. évben is több esetben kellett eljárniuk a helyi rendeletünkben előírtak megszegőivel szemben, illetve azokkal szemben, akik nem tartották be az egyéb levegő és tűzvédelmi jogszabályokban foglaltakat.

A 2015. évben a Sárbogárdi Polgármesteri Hivatal épületének, a Művelődési Otthon, a sárszentmiklósi óvoda, a pusztagegri óvoda, a töbörzsöki óvoda, a sárbogárdi labdarúgó sportöltöző oldalfalainak, külső nyílászáróinak és a födém szerkezetek hőszigetelése valósult meg az Új Széchenyi Terv Környezet és Energia Operatív Program támogatási rendszeréhez benyújtott KEOP pályázat útján. A felsorolt intézményekben, épületekben a 2017., 2018., 2019. és 2020. évi mutatók alapján már jelentősen visszaesett a földgáz felhasználás, így nem csak az üzemeltetési költségek csökkentek, hanem a kevesebb energiahordozó felhasználása miatt csökkent a füstgázokkal kibocsátott káros anyag tartalma is. A levegővédelem területén további javulást eredményezett, hogy a Sárbogárdi Hársfavirág Bölcsőde 2018. évi felújítása során a régi elavult fűtőberendezés helyett új, korszerű, energia-hatékony hőtermelő berendezés került beépítésre. Közvetett módon, de a levegővédelmet szolgálja az energiafelhasználás tekintetében az is, hogy megújuló energiaforrásként 2018. és 2019. évben a 0545 hrsz-ú ingatlan továbbosztása, felosztása után és a volt szovjet lőszerraktár területén összesen 8 hektáron naperőmű park került megépítésre.

Rágcsáló irtás, zöldterület gazdálkodás, fák védelme:

Rendszeres rágcsálóirtást az Ady E. úti lakótelepen végeztünk városüzemeltetési szerződés keretében a DÉSZOLG Kft.-vel a zárt csapadékvíz-elvezető csatornák esetében. (A Dészolg Kft. is e tevékenység végzésére jogosulttal látta el a feladatot.

Szükség szerint egyedi megrendelés alapján is végeztünk közterületi rágcsálóirtást a tevékenységre jogosult vállalkozóval.

A szennyvízcsatorna hálózatonál ezt a feladatot a FEJÉRVÍZ Zrt. mint közüzemi szolgáltató végezteti el, vállalkozóval megkötött szerződés alapján.

A közterületek, zöldterületek nagy részének fenntartását városüzemeltetési szerződés alapján szintén a DÉSZOLG Kft-vel végeztetjük (parkok, játszóterek), kivéve a Hősök terei emlékpark és parkoló. A városüzemeltetési szerződésben foglalt teljesítését a Dészolg Kft. műszaki vezetője és a hivatalunk munkatársai kettőhöztenként, közösen ellenőrzik. A munkálatokról naplót vezetnek.

A lehetőségeinkhez mérten figyelmet fordítunk a Fejér Megyei Kormányhivatal Sárbogárdi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya mögött, a Mikes köz mellett, a volt füves területen magánkezdeményezésre a közelmúltban kialakított új park gondozására.

Sárbogárd területén, míg 2019. évben a parkokban, egyéb közterületeken több mint 3.500 tő virágpalántát ültettünk ki városüzemeltetési és közcélú munkaprogram keretében, addig elmúlt évben ez a mennyiség mintegy 2/3-ára csökkent.

Nem díszfa kategóriába tartoznak a gyümölcsfák, de azzal együtt, hogy élelmiszerként nagy a jelentőségük a vitaminban gazdag termésük miatt, nem csekély mértékben járulnak hozzá a környezetünk levegőjének jobb minőségéhez és nem elhanyagolható a szerepük a méhészetek területén sem. Az odafigyelés, a megfelelő gondozás mellett sajnos a nem kedvező időjárási viszonyok, rossz irányban, nagymértékben befolyásolják a terméshozamot.

Meg kell említeni, hogy a „Start mezőgazdaság” közcélú munkaprogram keretében az elmúlt években elültetett gyümölcsfákkal együtt már Kislókon 59 db, az Abai úton 48 db, Alsótöbörzsökön a Temető utcában 64 db, Sárszentmiklóson a László utcában 48 db, a Tompa M. utcában 108 db gyümölcsfát gondozunk. A gyümölcsfák körte, alma, őszibarack és sárgabarack fajtájúak.

A zöldterület gazdálkodás, parkok fejlesztése területén jelentős javulást érhetünk el, amennyiben a terveknek megfelelően a „Zöldváros Program” keretében a Hősök terei parkoló átépítésre kerül, illetve új helyen megépül a nagyobb befogadó kapacitással bíró parkoló.

A zöldterület gazdálkodás meghatározó hányadát közmunka program keretében a kaszálást, gallyazást, gallyak és faágak elszállítását a hulladéklerakóhoz az aprítás utáni újrahasznosítás céljából közcélú munkaerővel látjuk el.

Bízunk abban, hogy a jövőben lehetőségünk nyílik megfelelő létszámú és szakmai összetételű közcélú munkaerőt foglalkoztatni, bár e tekintetben nem tudunk garanciát vállalni.

Kiemelt figyelmet fordítunk az önkormányzati tulajdonban lévő területeken a biológiai eredetű allergén koncentrációt okozó gyomnövények irtására.

Egyéb, magántulajdonú ingatlanok esetében a parlagfű és más károsító növény, gyomirtásával kapcsolatosan hivatalunk Hatósági Osztályának munkatársai járnak el.

A külterületi mezőgazdasági művelési ágú területek gyomtalanításának ellenőrzését a Fejér Megyei Kormányhivatal Sárbogárdi Járási Hivatal Földhivatali Osztálya végzi. A parlagfű légi felderítését a közelmúltban helikopterrel, míg napjainkban drónokra szerelt kamerák és GPS-ek alkalmazásával is végzik az allergén koncentrációt okozó gyomnövényekkel fertőzött területek beazonosítását.

A fás szárú növények védelméről szóló 346/2008.(XII. 30.) Korm. rendelet szigorú megkövetéseket ír elő a fás szárú növények kivágásának engedélyezésével kapcsolatban.

A hivatkozott Korm. rendelet előírja, hogy a pótlás, vagy telepítés hogyan történhet, biztonsági és egyéb okokból meghatározza a pótlás, vagy telepítés helyét.

Meghatározásra kerültek azok a fajok (inváziós fajú fás szárú növények) amelyekkel a fák pótlása nem végezhető.

Ha a kivágás helyén valamilyen okból a fa pótlása nem lehetséges, akkor annak pótlási helyét meg kell határozni a kiadandó engedélyben.

El kell azt is mondani, hogy a közterületeken és intézményeink területén elvégzett „veszélyes fák” kivágásáért sok esetben ér bennünket negatív kritika olyan megjegyzésekkel, hogy a több évtizedes fákat, amelyek az érintett területen lakó emberek életének részévé váltak (ez emberileg, érzelmileg, elfogadható, érthető) csak úgy indokolatlanul kivágjuk.

Az önkormányzatunkat ért negatív kritikákat megcáfolták a tények. Az utóbbi években, az egyre gyakoribb szélsőséges, viharos időjárási viszonyok során kidőlt fák állapota, valamint a kivágott fák gyökérzeteti, törzsei és ágai láttán bebizonyosodott, hogy a korhadt, kiszáradt, kiöregedett fák miatt bekövetkező eseményeket jobb megelőzni.

A szerencsének köszönhető, hogy a vihar hatására kidőlt fák, letört faágak miatt régóta nem következett be emberi életben tragédia vagy nagyobb anyagi kár.

Az általunk veszélyesnek tartott, kivágásra tervezett fákat a kivágás megrendelése előtt minden esetben szakemberrel vizsgálattjuk meg.

Bizonyos esetekben gondot okoz a külterületi, önkormányzati tulajdonban lévő utak földrészletét érintő és egyéb önkormányzati tulajdonú fás területek ritkítása, mivel az utak és a megművelt területek több év során kialakult használati határai eltérnek az ingatlan-nyilvántartás szerinti jogi telekhatároktól. Emiatt nem kevés költséget jelent a vitatott területek esetében a jogi telekhatárok kitűzésével járó földmérési díjak kifizetése.

Temetők rendje, tisztasága:

A temetők üzemeltetését kegyeleti közszolgáltatási szerződés alapján szintén a DÉSOLG Kft. látja el. Ez esetben is a feladat ellátását hivatalunk műszaki osztálya részéről és az üzemeltető részéről közösen havonta ellenőrizzük. Az elvégzett munkálatok, illetve a bejárás során megállapított hiányosságok (melyeket pótolni kell) naplóba kerülnek bejegyzésre.

2018. évben megkezdődött a Varga temető kerítésének építése.

A kivitelezés befejezése attól függ, hogy Sárbogárd Város Önkormányzatának éves költségvetése alapján a továbbiakban, e célra mekkora összegű forrást tudunk biztosítani.

Nagy figyelmet fordítottunk a tömb urnafalás temetkezési helyek igények szerinti biztosítására, valamint a temetőknél a parkolási lehetőség javítására, parkolók kialakítására.

Helyi hulladékgazdálkodási közszolgáltatás, felhagyott hulladéklerakó:

Sárbogárd közigazgatási területén a helyi hulladékgazdálkodási közszolgáltatási feladatokat a Közép Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzat Társulás keretében a Vertikál Nonprofit Zrt. közszolgáltató közszolgáltatói alvállalkozója a Dunanett Nonprofit Kft. (2400 Dunaújváros, Budai Nagy Antal út 2.) látja el.

A közszolgáltatással kapcsolatos önkormányzati rendeletünk mellett a közszolgáltatói alvállalkozó minden évben megküldi a fogyasztók részére a szállítás, begyűjtés (beleértve a szelektív hulladékkal kapcsolatos szállítás, begyűjtés) rendjéről szóló tájékoztatót.

Az elszállítás időpontjában történő változás esetén, az esedékes szállítási időpont előtt szintén értesítik a lakosságot és önkormányzatunkat.

Az önkormányzatunk tulajdonában lévő 0103/2 hrsz. alatt nyilvántartott ingatlanon a felhagyott szeméttelp kármentesítési monitoringozással kapcsolatos eljárás keretén belül a Felügyelőség 2006. évben további 2 db megfigyelő kút kiépítését írta elő.

2007. évben az új kutak megépültek, így összesen 6 db monitoring kútból kellett évente 2011. évig vízmintát venni, laboráltatni és jelentést készíttetni a vizsgálatról és annak eredményéről. A Környezetvédelmi Hatóság határozata szerint ténylegesen mindaddig kell a vizsgálatot végezni, amíg 4 egymást követő éven keresztül a vizsgálati értékek a „D” kármentesítési fokozat határértékeit nem haladják meg.

A Felügyelőség 2013. évben kelt végzésével elrendelte a monitoring tevékenység végrehajtását. Sárbogárd Város Önkormányzata nevében a végzéssel kapcsolatban észrevételt tettem, arra való hivatkozással, hogy a monitoring tevékenység folytatása közben KEOP pályázati úton EU-s támogatással megkezdődött és megvalósult a felhagyott hulladéklerakó rekultivációja, melynek következtében a rekultiváció előtti monitoring vizsgálat elveszítette aktualitását, jelentőségét.

Az államigazgatási úton való valamennyi jogorvoslati lehetőséget kihasználtunk, de a döntést hozó környezetvédelmi hatóságok a korábbi határozatok alapján a rekultiváció engedélyeseként és a monitoring rendszer üzemeltetői és a lerakó utógondozási munkálatainak kötelezettjeként Sárbogárd Város Önkormányzatát jelölték meg.

Az eljáró hatóságok döntése alapján, a költségvetési rendeletünkben előirányozottaknak megfelelően, a korábban is a tevékenység végzésével megbízott Zábrák Kútfürő és Környezetvédelmi Szolgáltató Kft.- vel a monitoring tevékenység első évére a szerződésben és a hatóságok által előírtakat teljesítettük.

A 2014. évi, a 2015. évi, 2016. évi és a 2017. évi talajvíz mintavétele, a talajvíz minták laborvizsgálata és a monitoring jelentés környezetvédelmi hatósági fele határidőre történő leadása teljesítésre került.

A 4 évi monitoring tevékenységet átfogó záró-dokumentáció és összefoglaló jelentés szintén határidőben leadásra került.

2017. év január 1-e óta a területi környezetvédelmi hatósági feladatokat a Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya látja el.

A Környezetvédelmi Hatóság a négy évet átfogó laboreredmények alapján (határérték feletti a cink, bór koncentrációja) további négy évig tartó monitoring tevékenység folytatására és 2 db megfigyelő kút tisztítására kötelezte önkormányzatunkat. A 2018., a 2019. és 2020. évekre vonatkozó kötelezettségünket határidőben teljesítettük.

A rendelkezésünkre álló anyagi és egyéb eszközökkel sokat tettünk, teszünk a környezetünkért, de nagyon sok még a tennivalónk.

El lehet mondani, hogy vannak elhanyagolt területek, amelyek rendbetételéről gondoskodni kell, médián keresztül mindannyian tudjuk, hogy a szabálytalanul elhagyott hulladék területén kialakult állapot sajnos országos problémaként jelentkezik.

A rendőrséggel több éve közösen próbálunk fellépni a hulladékgazdálkodási jogszabályok megsértői ellen, ez ideig sajnos kevés eredménnyel, mert egyre több az ismeretlen tettes a szabálytalan hulladék elhelyezések során.

A pályázati pénzeszközökkel sajnos nem sok esélyünk van a külterületen elhelyezett illegális hulladéklerakások felszámolására, mert olyan szigorúak a pályázati kritériumok.

Ugyanis a nagy és ellenőrizhetetlen külterületen nem tudunk garanciát vállalni arra, hogy az illegális hulladékok felszámolása után a rendezett állapot megőrzéséről gondoskodni fogunk. Amennyiben a pályázati pénzből megvalósult hulladék felszámolása után (az adott helyszínen) öt éven belül, ismét lerakás történik, úgy a támogatási összeg erejéig visszafizetési kötelezettségünk van.

Sok esetben előfordult, hogy az egy hét alatt a hulladéktól megtisztított területen, a következő hét elejére újból több mázsa szemetet raktak le. Így csak az önerővel, a környezetvédelmi, hulladékgazdálkodási bírságokból önkormányzatunkhoz az elkülönített számlára befolyt pénzeszegekből munkálkodhatunk e tárgyban.

Határozati javaslat:

Sárbogárd Város Polgármestere a koronavírus okozta veszélyhelyzetre tekintettel, Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselő-testületének jogkörében eljárva a „Tájékoztató a környezet állapotáról és a város környezetvédelmi helyzetéről” tárgyú előterjesztést megtárgyalta, a tájékoztatóban foglaltakat elfogadja és az alábbi döntést hozta:

Gondoskodni kell az előttünk álló feladatok megvalósítása, a környezetünk szebbé tétele, környezeti viszonyok javítása érdekében - a lehetőségekhez mérten - a pénzügyi fedezet biztosításáról.

Amennyiben az önkormányzatunk költségvetési kerete - az egyéb kötelező feladatok teljesítése mellett - megengedi, úgy meg kell tenni a szükséges intézkedést az új, korszerű Települési Környezetvédelmi Program (szakcéggel történő) elkészíttetése érdekében.

Felkéri Sárbogárd Város Jegyzőjét, hogy gondoskodjon a tájékoztató Sárbogárd város honlapján történő megjelentetéséről és a helyi újságban tájékoztassa a lakosságot, hogy a környezetvédelmi program az 1. mellékletével együtt és a jelen előterjesztés a Sárbogárd város honlapján (www.sarbogard.hu) megtekinthető és mindezekkel kapcsolatosan részletes információ kérhető munkaidőben a Sárbogárdi Polgármesteri Hivatal Műszaki Osztályán a 06-25/520-260-as telefonszámon.

Sárbogárd Város Polgármestere felkéri továbbá Sárbogárd Város Jegyzőjét, hogy gondoskodjon arról, hogy a jelen tájékoztató (Előterjesztés) e-mailen megküldésre kerüljön a Reflex Környezetvédő Egyesületet (9024 Győr, Bartók B. út 7.) részére, mint a közigazgatási területünket érintően nyilvántartásba vett, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016.

évi CL. törvény 10. § (2) bekezdésében foglaltak alapján ügyféli jogállással rendelkező civil szervezetnek.

Határidő: a tájékoztató Sárbogárd város honlapján történő megjelentetésére, a hirdetmény helyi lapban történő megjelentetésére és az előterjesztés anyagának Reflex Környezetvédő Egyesület részére történő megküldésére: 2021. június 17.

Felelős: polgármester
jegyző

Sárbogárd, 2021. május 6.

Dr. Sükösd Tamás
polgármester